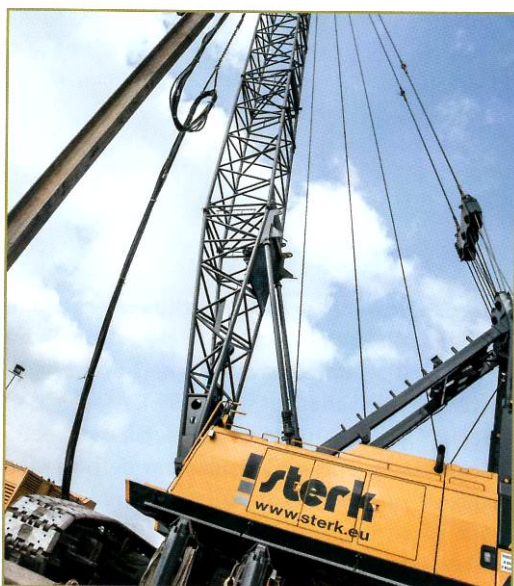

Contactgroep Damwanden NVAF Goedkoop is duurkoop in de wereld van damwanden

Peter van Halteren

Peter Maas

Samen sta je sterker! Dat is de gedachte achter de contactgroep Damwanden van de Nederlandse Vereniging Aannemers Funderingswerken (NVAF). Geotechniek ging in gesprek met voortrekkers Peter van Halteren van Sterk en Peter Maas van Wedam over de noodzaak van deze contactgroep.

Hoe behartig je zo goed mogelijk de belangen van aannemers in de funderingsbranche? De NVAF, waarvan zo'n zestig bedrijven lid zijn, zet zich in voor de gezamenlijke belangen van funderingsbedrijven. Daarbij gaat het over zaken als opleidingen, technische richtlijnen, standaardisering van bestekteksten en keuringscertificaten van funderingsmachines. Nuttige zaken, die alle leden aangaan. Zes werkgroepen houden zich bezig met de uitwerking ervan. Naast zaken die alle leden aangaan, zijn er specifieke onderwerpen die van belang zijn voor sommige funderingsbedrijven. Een bedrijf dat zich bezighoudt met microtechnieken heeft andere problemen en uitdagingen dan een bedrijf

in de waterbouwkundige funderingstechniek. Daarom ontstond binnen de vereniging, bij in speciale technieken gespecialiseerde bedrijven, de wens om zich samen te verdiepen in de ins en outs van hun werkzaamheden. Het leidde twee jaar geleden tot de instelling van vier contactgroepen: Grondverdringende Technieken, Waterbouwkundige Funderingstechnieken, In de grond gevormde technieken en Microtechnieken. Drie contactgroepen gingen voortvarend van start, maar Grondverdringende Technieken bleef achter, zegt Peter Maas in het kantoor van de Hoffmann Groep in Beek en Donk. Maas is manager bij Wedam, een van de drie werkmaatschappijen van de Hoffmann Groep. Aan tafel zit ook Peter van Halteren, eigenaar van Sterk Heiwerken, een funderingsspecialist met filialen in Drachten, Eembrugge en Bremerhaven. Dat het niet lukte met de contactgroep Grondverdringende Technieken, is achteraf logisch, zegt Maas. "Het was een combinatiegroep van heiers van prefabbricaten en damwanden. Dat zijn totaal verschillende vakgebieden. Die kun je niet

samenbrengen in een groep." Peter van Halteren: "Er zijn bedrijven die betonpalen én damwanden doen, maar wij zijn echt gespecialiseerd in damwanden. Wedam doet daarnaast ook nog in grondgevoormde technieken." Maas: "Ja maar altijd als grondkering." Van Halteren: "Dus als alternatief voor damwand."

Tobben

Van Halteren en Maas trokken begin dit jaar dan ook de conclusie dat er een aparte groep voor damwanden moest komen. Als kartrekkers organiseerden zij in het voorjaar een eerste bijeenkomst. Van Halteren: "Die is met ongeveer twintig leden goed bezocht." Maas: "We hebben het gehad over wat we met de contactgroep willen. Waarover willen we het de komende tijd hebben? Wat willen we doen? Er kwam uit dat we onnodige fouten in ons werk moeten voorkomen en dat we samen sterker moeten gaan staan. Allemaal komen we dezelfde problemen tegen in de bouwwereld, zoals het probleem van aansprakelijkheid als zaken fout gaan en de zorg

als individueel bedrijf bij een fabriek klaagt over damwandplanken luistert men niet, maar als je het gezamenlijk doet, kunnen ze het probleem niet ontkennen.”

Flapperen

Het probleem van de damwanden is echt groot, benadrukt Van Halteren. “Vroeger waren de planken zo’n 80 centimeter breed en minimaal 10 millimeter dik. Nu werken we met planken van 140 en soms zelfs 160 centimeter breed en een dikte van 8 of 9 millimeter. Zulke planken gaan flapperen en torderen. Door het grotere in te brengen oppervlak en dunnere wanddikte worden damwanden onderaan in de grond significant breder puur omdat zij hun vorm niet meer kunnen vasthouden. Het gevolg is dat je hulpmiddelen moet toepassen, zoals het plaatsen van strippen. Dat kan allemaal wel, maar het is bewerkelijk en gaat ten koste van de nauwkeurigheid en daarmee het resultaat.” Geld speelt hierbij natuurlijk een belangrijke rol, zegt Van Halteren. “Vroeger woog een beetje gemiddelde damwandplank rond de 122 kilo per vierkante meter en was 100 cm breed. Er zijn nu soortgelijke damwanden met dezelfde sterkte die nog maar 80 kilo per vierkante meter wegen en wel tot 160 centimeter breed zijn. Dit is een gewichtsafname van maar liefst 35%.” Maas: “Een inkoper kijkt alleen naar de prijs. Bij een beetje bouwproject heb je 1200 ton aan damwanden nodig. Als een vierkante meter geen 122 euro maar 80 euro kost, bespaar je bij zo’n gewicht vierhonderdduizend euro. Er is altijd wel een bedrijf te vinden dat zegt dat het op die manier kan. Het kán ook, maar de risico’s worden dan wel steeds groter.” Van Halteren: “Er zit een grens aan wat mogelijk is. Daarom moeten we als damwandheers samen met de fabrieken rond de tafel gaan zitten.”

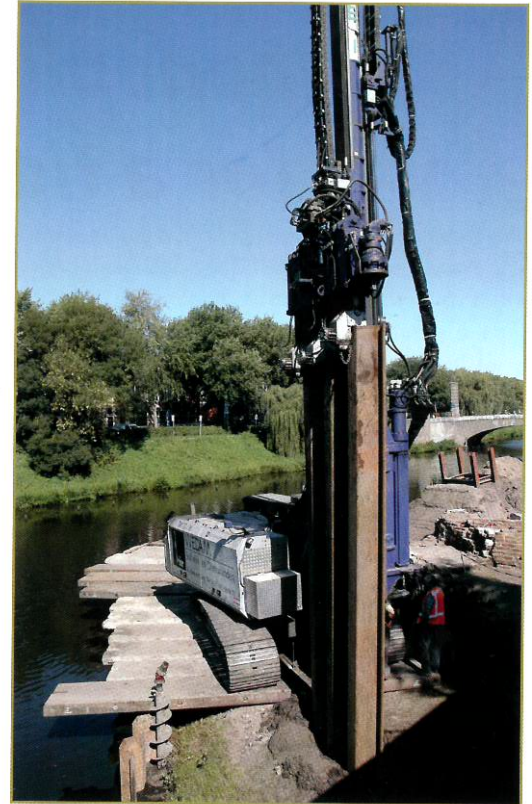
Winstmarges

De kwestie van aansprakelijkheid is een tweede onderwerp dat hoog op de agenda staat van de contactgroep. Peter van Halteren: “Wij werken meestal voor hoofdaannemers die schade door verzakkingen, lekkages en het doorheien van kabels altijd bij ons neerleggen. Zelfs als wij er niets aan kunnen doen. De winstmarges zijn al zeer klein op dit moment, maar als je er ook nog claims bij krijgt, heb je geen brood meer op de plank.” Peter Maas legt uit hoe het in de praktijk gaat: “Heien door kabels en leidingen is de grootste schadepost. Het probleem is dat kabels en leidingen vaak niet goed of soms helemaal niet op tekeningen staan. Of op een andere plek liggen dan aangegeven. Of net iets te lang waren, zodat er een lus in ligt.” Van Halteren:

over de kwaliteit van damwanden. Verder willen we nadenken en ervaringen uitwisselen over wat er technisch nog verbeterd kan worden. Al deze zaken hebben we op een rijtje gezet.”

Dat een contactgroep hard nodig is om een vuist te kunnen maken, illustreert Peter van Halteren met een nijpend voorbeeld. “Fabrieken ontwikkelen steeds nieuwe damwandprofielen en letten daarbij vooral op het gewicht. De damwandplanken worden dunner en breder, waardoor het steeds moeilijker wordt om ze goed de grond in te krijgen. Een plank van tien meter

kun je redelijk goed de grond in krijgen, maar met planken van rond de negentien a twintig meter is dat een ander verhaal. Met zulke lengtes lopen planken sneller uit het slot.” Maas: “En worden krommer.” Van Halteren: “Lichtere profielen zijn goedkoper en dus fijn voor inkopers op bouwprojecten, maar wij tobben ermee om ze goed in de grond te krijgen. En als ze uit het slot lopen en er lekkages ontstaan, worden wij aansprakelijk gesteld. We moeten rond de tafel gaan zitten met fabrieken van damwandplanken.” Maas: “Samen sta je sterker. Als je

“Daarom vinden wij het niet vanzelfsprekend dat in dit soort gevallen deze schade automatisch voor onze rekening komt. Natuurlijk, als kabels en leidingen goed op de tekening staan of zichtbaar zijn, is de schade voor ons. Maar als dat niet het geval is dan is er een ander verantwoordelijk. Wij kunnen toch niet constateren dat er iets ligt als het niet of niet goed is aangegeven?” Maas: “Toch zijn we in alle gevallen wettelijk fout, omdat degene die iets kapot maakt, verantwoordelijk is voor de schade. Dat kan toch niet? Wij moeten ons daar tegen indekken. Wij kunnen als heiers onmogelijk op iedere bouwplaats eerst alle leidingen vrij gaan graven.”

Trilblokken

Een leuker onderwerp voor de contactgroep zijn nieuwe technische ontwikkelingen, zoals nieuwe triltechnieken. Van Halteren: “Vroeger had je langzaam lopende trilblokken met een hoge amplitude, maar nu zijn er trilblokken met een hoge frequentie en een lage amplitude. Het voordeel is dat er minder ongewenste trillingen zijn, wat de kans op trilschade verkleint.” Van Halteren wijst op nog een verbetering: Het Variabel Moment (VM) systeem. Peter Maas legt uit: “Vroeger versterkten bij het opstarten de natuurlijke frequentie van de grond (zo’n 1000 á 1200 toeren per minuut) en de trillingen van de trilblokken elkaar. Die trillingen droegen heel ver. Met de hoogfrequente trilblokken, die meer dan 2000 toeren draaien, was er altijd nog het

probleem dat bij het opstarten en uitzetten op een bepaald moment de frequentie van de grond gepasseerd werd. Dat kon schade veroorzaken. Nu zijn er trilblokken die bij het opstarten ronddraaien zonder dat ze trillen. Ze gaan pas trillen als ze helemaal op toeren zijn.” Door de hoogfrequente trilblokken inclusief VM is trillingsschade sterk teruggelopen, zegt Maas. “De meeste schade is nu zettingschade. Die ontstaat door een verdichting van de ondergrond, waardoor de grond inklinkt. Daardoor ontstaat onder de fundering ruimte, waardoor de fundering wegzakt. De grond het dichtst bij het trilblok verdicht meer, zodat ze daar meer wegzakt met als gevolg scheuren in de fundering. Als de grond overal gelijkmatig zou zakken, was er geen probleem. De oplossing ligt in trilblokken met een ultrahoge frequentie, tussen 5000 en 6000 toeren, maar de koeling en lagering zijn daarbij problemen die nog opgelost dienen te worden.”

Sanering

Wat ook nog een probleem is, is de economische crisis. Die is aan de Hoffmann Groep en Sterk niet voorbij gegaan. Van Halteren: “Wij hebben er ontzettend veel last van. Vóór de crisis kwam de helft van ons werk uit de civiele techniek en de andere helft uit de bouw. Doordat de bouw volledig instortte, zijn we zo’n veertig procent van ons werk kwijtgeraakt. We hebben soms noodgedwongen machines stil moeten zetten of weggedaan. Daarnaast hebben we het perso-

neelsbestand door natuurlijk verloop ingekrompen. Ook zijn we ons meer op de buitenlandse markt gaan richten.” Maas: “Wij hebben geen machines weggedaan, maar ook bij ons is personeel dat met pensioen ging niet vervangen.” Van Halteren ziet het de komende tijd niet snel beter worden. “De marges zijn nog altijd klein en er is binnen onze gehele branche een overcapaciteit aan materiaal. Het gevolg is dat de prijzen laag zijn en alle partijen honger lijden. Er zou een sanering moeten komen.”

De contactgroep, die drie keer per jaar bij elkaar komt, kan de economische crisis niet oplossen, maar wel doorgaan met het bespreken van interessante kwesties. Maas: “De laatste keer hebben we het over bodeminjecties gehad, omdat dat steeds vaker voorkomt. In plaats van een bouwput afsluiten met onderwaterbeton kun je dat doen met waterglas. De invloed van het weg te pompen grondwater blijft dan binnen de kuip. Erbuiten gebeurt er niets mee, zodat je geen zettingen aan woningen krijgt of vervuilingen verplaatst. Maar er zitten ook risico’s aan deze bodeminjectie, die onder hoge druk op grote diepte plaatsvindt. Als het fout gaat, zie je niet waar het lekt, wat grote gevolgen kan hebben.” Al met al, genoeg onderwerpen om binnen de nieuwe Contactgroep Damwanden te bespreken. De volgende bijeenkomst staat gepland voor 8 december 2014 en zal gehouden worden bij Sterk Midden Nederland te Eembrugge.